

HOLLANDS MIDDEN

Voor advies of melding: 088-3083636

Ouderenmishandeling en ontspoorde zorg

ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING

Informatie voor mensen
die met ouderen werken

Wat is ouderenmishandeling?

Ouderenmishandeling is mishandeling van een persoon van 65 jaar of ouder door iemand uit het directe netwerk van de oudere. Dit kan een familielid, vriend of kennis, hulpverlener of een mantelzorger zijn. Vaak is het slachtoffer deels of helemaal afhankelijk van deze persoon. Het kan gaan om lichamelijke, psychische of seksuele mishandeling maar ook om financiële uitbuiting of het onthouden van (medische) zorg.

Ouderenmishandeling of ontspoorde zorg?

Door onder andere de toenemende vergrijzing worden in de toekomst meer mensen afhankelijk van de zorg van anderen. Hierdoor neemt ook de kans op ontspoorde zorg toe. We spreken van ontspoorde zorg als er geen opzet in het spel is. De langdurige verzorging van een oudere kan worden ervaren als een te zware last, waardoor de mantelzorger of verzorgende niet meer goed voor de oudere kan zorgen. Dit kan leiden tot misbehandeling van de oudere. Bij ouderenmishandeling is wel sprake van opzet. Voorbeelden van moedwillige mishandeling zijn uitbuiting, pesterijen en het afreageren van agressie. Zowel opzettelijke mishandeling als ontspoorde zorg zijn onaanvaardbaar.

Hoe vaak komt ouderenmishandeling voor?

In Hollands Midden hebben (gebaseerd op landelijke schattingen) jaarlijks ongeveer 6000 ouderen te maken met ouderenmishandeling of ontspoorde zorg. Mishandeling komt het meest voor bij alleen-wonenden die deels afhankelijk zijn van anderen. Thuiswonenden met dementie lopen daarbij een extra groot risico op ouderenmishandeling of ontspoorde zorg.

Slachtoffers treden niet snel naar buiten met hun probleem. Maar ook overbelaste mantelzorgers geven niet makkelijk toe dat ze de zorg eigenlijk niet (meer) aankunnen. Dit vraagt dus extra alertheid van de professional. Door regelmatig na te gaan of de zorg nog te 'dragen' is en passend is bij de situatie kan ontsporen van zorg worden voorkomen. Soms verbetert de situatie al aanzienlijk door de mantelzorger te ondersteunen. Bij opzettelijke mishandeling zijn andere stappen nodig. Wellicht is het nodig de financiële administratie aan een onafhankelijke derde over te dragen als er misbruik wordt gemaakt van de situatie. Soms heeft de pleger zelf persoonlijke problemen en is het nodig om toe te leiden naar de juiste hulp. Systeemgericht werken is cruciaal om herhaling te voorkomen.

Signaleer en bespreek vermoedens!

U kunt iets doen. Hiervoor is het noodzakelijk om signalen te herkennen. Niet elke blauwe plek duidt op mishandeling. Er kan een goede reden voor zijn (vallen en gebruik van bloedverdunners). Een signaal is een reden tot zorg. Deel daarom uw zorgen en bespreek uw vermoedens.

Stel...

...u ziet striemen aan de polsen.

...er verdwijnen waardevolle spullen uit het huis.

...de oudere mag het huis niet uit.

...de oudere krijgt niet de zorg die nodig is.

Vormen van ouderenmishandeling

- Lichamelijke mishandeling zoals slaan, schoppen, knijpen, vastbinden, drogeren

- Psychische mishandeling zoals uitschelden, treiteren, kleineren, bedreigen

- Seksueel misbruik zoals betasten, exhibitionisme en verkrachting

- Verwaarlozing zoals onvoldoende voeding en (medische) zorg, te weinig aandacht, liefde en respect

- Uitbuiting zoals ontvreemden van geld of goederen

- Schending van rechten zoals het achterhouden van post, ontzeggen van recht op ontvangen van bezoek en opsluiting

Mogelijke signalen van ouderenmishandeling

- blauwe plekken, snij-, schaaf-, of brandwonden, zwellingen, kneuzingen, botbreuken, striemen op het lichaam

- verwardheid, angst, overdreven schrikreacties, woede, verdriet, schuchterheid, apathie, slaap- en eetproblemen

- beschadigingen of irritaties van de geslachtsorganen, terugkerende genitale of rectale infecties, bloedvlekken in kleding en beddengoed, moeilijk zitten of lopen, hevige onrust bij (ont)kleden, wassen of (inwendig) onderzoek, depressie, nachtmerries, slaapproblemen

- plotselinge vermagering, uitdroging, vervuiling, verdriet, wanhoop, woede, apathie, 'klampgedrag'

- onverklaarbaar geldtekort, schulden of huurachterstanden, plotselinge onverklaarbare geldopnames van de bank, grote belangstelling van de familie voor geld of bezittingen van de oudere, verdwijnen van waardevolle spullen

- geen kennis van persoonlijke post, geen toegang van vrienden of bekenden, geen toestemming het huis te verlaten of zich vrij te bewegen

Wat kunt u doen?

Bij vermoedens is het noodzakelijk dat u in actie komt. Het slachtoffer zelf kan de situatie vaak niet verbeteren. Hulp van anderen is hiervoor nodig. U bent degene die deze hulp in gang kan zetten. Het doorlopen van de volgende stappen helpt u daarbij. Deze stappen zijn gebaseerd op de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

1. Breng de signalen in kaart. Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Wat heeft u gezien of gehoord, en op welk moment. Van wie heeft u deze gegevens?
2. Bespreek de signalen met een collega. Denk hierbij aan de aandachtsfunctionaris in uw organisatie. U kunt ook Veilig Thuis bellen voor advies.
3. Leg hetgeen u heeft gezien of gehoord voor aan uw cliënt en uit uw zorgen daarover. Vraag om een reactie van uw cliënt. Bereid dit gesprek voor met een collega. Schakel een collega in als u vindt dat u het gesprek niet zelf kunt voeren.
4. Weeg het risico op geweld. Op basis van de voorgaande stappen beschikt u over informatie om in te schatten wat de aard en de ernst is van het geweld. Is er sprake van opzettelijke mishandeling of van ontspoorde zorg? Immers in beide gevallen passen verschillende oplossingsrichtingen.
5. Beslis of u zelf hulp organiseert of een zorgmelding doet bij Veilig Thuis (eventueel gecombineerd met aangifte bij de politie).

Veilig Thuis kan u behulpzaam zijn bij het doorlopen van alle stappen. Bij een melding neemt Veilig Thuis de verantwoordelijkheid van u over om de zorg op gang te brengen. Wij werken altijd samen, met de melder, de betrokkenen en de zorgpartners.

U kunt bij ons terecht. Niets doen is geen optie.

Voor advies of melding: 088-3083636

www.veiligthuishollandsmidden.nl

info@veiligthuism.nl

Postadres: postbus 121, 2300 AC Leiden

Bezoekadres Leiden:

Schuttersveld 32
2316 ZD Leiden
werkdagen 8.30 tot 17.00 uur

Bezoekadres Gouda:

Thorbeckelaan 5
2805 CA Gouda
werkdagen 8.30 tot 17.00 uur

Uitgave januari 2016, publicatienummer: F16002 - Folders bestellen: infodocu@ggdhm.nl

**ADVIES- EN MELDPUNT
HUISELIJK GEWELD EN
KINDERMISHANDELING**